

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש
פרשת בשלה

הגיליון השבועי לכל יהודי 892

י"ד בשבט התשס"ד
(6.2.04)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

ספרים

רשיי השלם

בעריכת הרבנים אריאלי וארליך
בהוצאת אריאל

הכרך השלישי, לפרשיות משפטים ותרומה בספר שמות, של מפעל מקיף, שמביא את כל המקורות לפירוש רש"י על התורה. מחקר מעמיק, ונלווה לו הנוסח המלא של דפוס רש"י הראשונים. 330 עמ'. טל' 02-6416166.

בדיקת המזון כהלכה

מאת הרב משה ויא

בהוצאת המכון להנחלת ההלכה

ספר שהוא מעין אנציקלופדיה מקיפה לסוגיית החרקים בפירות וביקרות, בדגים ובבשר. תצלומים צבעוניים של סוגי החרקים והכנימות, והדרכים להישמר מאכילתם. המחבר מומחה בתחום ומרבה לפרסם בכמה ביטאונים. 646 עמ'. טל' 02-5325588.

ואשר תבואנה יגידו

מאת שלמה קושלבסקי

בהוצאת המחבר

מחקר על הנבואות והתגשמותן. הספר מציג את הנבואות של הנביאים ומראה כי נביאנו חזו מראש את התהליכים המרכזיים שעברו על עם-ישראל במאה השנים האחרונות. 336 עמ'. טל' 02-5711232.

ביכורי הארץ

בעריכת הרב יהודה זולדן

בהוצאת מכון התורה והארץ

אסופת מאמרים מרבנים נודעים, במצוות הביכורים. גבולות הארץ לעניין הביכורים, הפירות שמהם מביאים ביכורים ועוד היבטים רבים. 512 עמ'. טל' 08-6847325.

זמני השבוע

ויחוללם ת"א חיפה בארבע אילת ניו-יורק

ניסית השבת	4:42	4:56	4:45	5:00	4:59	5:01
צאת השבת	5:56	5:57	5:56	5:59	6:01	6:01

פקס: 03-9606169

אינטרנט: www.chabad.org.il

דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

טעות לבנות או טעות לעקור?

ניסיון שתיים-עשרה השנים האחרונות אמור לשחרר אותנו לגמרי מהנטייה להאמין בהארה המופלאה שנוחתת פתאום על גנרלים וגורמת להם להפוך את השקפת-עולמם

ט"ו בשבט, ראש-השנה לאילנות, הוא החג של המצוות התלויות בארץ-ישראל. זה יום שמציין את אהבת הארץ ואת החביבות של פירותיה. כל הדורות השתוקקו יהודים להשיג לט"ו בשבט פרי מארץ-ישראל, כדי לחוש עוד יותר את אהבת הארץ. גדולי ישראל נהגו לדבר ביום הזה על שבחה של ארץ-ישראל ולעורר את הגעגועים אליה.

השבוע, לקראת ט"ו בשבט, העניק לנו ראש-הממשלה הצהרה אומללה, תמוהה ואפילו מטורפת, שכל-כולה חולשת-דעת ורפיסות-אמונה. במקום לחזק את אהבת הארץ ולהדק את הזיקה שבין העם היהודי לארצו, בחר ראש-הממשלה לפרוט על נימי התלישות מארץ-ישראל, לשפוך דלי של צוננים על אוהבי הארץ ולגרוף צהלות ממי שאוהבים לקיים את הפסוק "וימאסו בארץ חמדה, לא האמינו לדברו".

קרבנות ההרפתקה

מאמינים אנו באמונה שלמה כי הצהרות אלה יתפוגגו בעשן כמו שהתנדפו איך-ספור אמירות תבוסתניות אחרות. כבר ראינו ש"רבות מחשבות בלב איש, ועצת ה' היא תקום". שלושים שנה מספידים את ההתיישבות ברחבי יהודה, ושומרון, חבל עזה והגולן, ובינתיים היא עולה, פורחת ומשגשגת. אבל ההצהרות הללו גורמות נזק חמור ביותר למאבק על דעת-הקהל העולמית ולתחושת הצדק שצריכה להיות נטועה בלב רבים מבני-עמנו.

אומרים לנו: "הוא 'אבי ההתיישבות', הוא הקים את היישובים, הוא היה מצביא גדול, כנראה באמת אין בריה". זאת אמירה של חסידים שוטים, שנותנים אמון עיוור באדם בלי שום ביקורת. אם הוא גדול וחכם כל-כך, מה חשב כשהקים את היישובים, הוליך לשם אנשים, נשים וילדים, השקיע מיליארדים? ואם הוא טוען היום שזו הייתה טעות, מי לדינו יתקע שהטעות הייתה בבניית היישובים ולא בחולשת-הדעת שגורמת לו לשאוף לעוקרם? בכלל, ניסיון שתיים-עשרה השנים האחרונות

אמור לשחרר אותנו לגמרי מהנטייה להאמין בהארה המופלאה שנוחתת פתאום על גנרלים בדימוס, וגורמת להם להפוך את השקפת-עולמם. כל הדם שנשפך בשנים האלה — למעלה מאלף ומאתיים קרבנות ה"ד ורבות פצועים — הוא תוצאה של אותה 'הארה' שהמיטה עלינו את אסון אוסלו, והביא לכאן מתונים את כנופיית רבי-המחבלים.

גם אז, כשיהודים עקו מקירות-ליבם שזה טירוף-הדעת, הרפתקה אומללה, הפקרת שלוםם וביטחונם של מיליוני יהודים — הסו אותם בטענה ש"יש לו עבר צבאי מפואר". המוני אזרחים אכן הלכו שבי אחר ההילה ה'ביטחוניסטית' של ראש-הממשלה דאז, ורק כשהתחילו האוטובוסים להתפוצץ בחוצות ערינו החלה להתפוגג האמונה העיוורת בחכמתם של אותם קברניטים.

כבשים שנועדו לפינוי?

לא מוכרחים להיות מומחה גדול, דיי להשתמש בשכל הישר. כל בר-דעת מבין שעקירתם של שבעה-עשר יישובים פורחים בעיצומה של מלחמה, היא זריקת-העיידוד הגדולה ביותר שאפשר לתת למחבלים ולמרחצים. במקום לגבות מהם מחיר יקר על רצחנותם ועל שפיכות-הדמים שהם מעוללים, נותנים להם פרס שבחלומותיהם הוורודים ביותר לא חלמו עליו. וכי רוח גבית זו במורל הטרור אמורה להביא לנו יותר שקט או שתעניק תנופה אדירה לארגוני הטרור?

ומה על המתיישבים עצמם? האם אחרי שלוש שנים עקובות מדם, אלפי פצצות מרגמה שנורו על בתיהם, מסירות-נפש בלתי-דגילה ועמידה איתנה שאין דומה לה, מגיע להם להתעורר בבוקר ולשמעו שהם בעצם כבשים שנועדו לפינוי ולעקירה? איזה מסר מביאה הצהרה לו לכוח העמידה של העם כולו?

הוא אשר אמרנו, טירוף-הדעת ותו לא. אבל אל דאגה, "עוצו עצה ותופר, דברו דבר ולא יקום, כי עמנו א-ל".

"הם הכירוהו תחילה"

בלימוד החלק הנגלה של התורה, אלא לומדים גם את פנימיות התורה, ומקשרים בין החלק הגלוי לנסתר. החינוך הזה מצמיח את דור הגאולה, את אלה ש"הם הכירוהו תחילה".

ציות להוראות משה

הדרך להגיע לכך היא לציית להוראותיו של משה רבנו. ללמוד ב'חדרים' ובישיבות, תוך שמירת סדרי הלימוד ושקידה והתמדה בלימוד התורה, ומתוך שמחה. דבר זה מבטיח את ברכת ה', לחיים מאושרים בהמשך החיים, ולשפע של נחת להורי הילדים הללו.

כשהולכים אחר הוראותיו של משה רבנו נזכה להגיע בקרוב ממש לשירה העתידה, כמו שאומרים חז"ל על הפסוק "אז ישיר" – "שר לא נאמר, אלא ישיר (בלשון עתיד), מכאן רמז לתחיית המתים מן התורה", שמה רבנו ישיר עם בני-ישראל את השירה של הגאולה העתידה, והילדים – "הכירוהו תחילה".

(לקוטי שיחות כרך ב, עמ' 519)

על הגאולה העתידה נאמר "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות". בזמן הגאולה יתחוללו גם-כן ניסים ונפלאות, ואף גדולים ונפלאים מאלה שהתחוללו ביציאת מצרים (שהרי ביציאת מצרים נאמר פעם אחת "זה", ואילו בגאולה העתידה נאמר פעמיים "זה", דבר הרומז לגילוי גדול פי כמה וכמה – "הנה אלוקינו זה, זה ה' קיוינו לו").

נגלה ופנימיות

כשם שבמצרים הילדים שגדלו בתוך קושי השעבוד זכו להיות מי ש"הכירוהו תחילה", כך גם עכשיו, הילדים שנולדו בשיאה של הגלות המרה, בסוף הגלות, קודם שמתחיל האור (כידוע לפנות בוקר גובר החושך ומתחזק החשק לישון) – הם יזכו להכיר ראשונים את הקב"ה, ועליהם נאמר "מפי עוללים ויונקים ייסדת עוז".

במצרים ניוזנו הילדים מ'דבש' ומ'שמן' ("ויניקהו דבש מסלע, ושמן מחלמיש צור"), רמז לסודות התורה. גם עכשיו מקבלים ילדי הגאולה את כוחם מה'דבש' וה'שמן' שבתורה – מפנימיות התורה. הם אינם מסתפקים

אשר בני-ישראל יצאו ממצרים והגיעו לים-סוף, התחולל לפנייהם הנס הגדול של בקיעת הים. באותה שעה נתגלה הקב"ה לכל אחד ואחת מבני-ישראל, עד שכל אחד ואחד היה מראה באצבעו ואומר "זה א-לי ואנוהו".

הביטוי "זה" חל על דבר גלוי ומוחשי. דבר שרואים בעיניים אפשר לומר עליו – "זה הוא". משה רבנו נתנבא בלשון ז' "זה הדבר אשר ציווה ה'". מכאן שבשעת קריעת ים-סוף היו כל ישראל דומים לנביאים, שרואים את הגילוי האלוקי במוחשיות של ראייה בעיני בשר, עד שביכולתם לומר "זה א-לי".

ניסים גדולים יותר

חז"ל מוסיפים ואומרים, שהילדים "הם הכירוהו תחילה". אותם ילדים נולדו בתוך שעבוד מצרים, ולא הכירו דרך-חיים אחרת. עליהם נאמר "ויניקהו דבש מסלע, ושמן מחלמיש צור". הקב"ה בעצמו דאג לקיימם ולהאכילם בתוך המציאות הקשה של הגזרות נגד ילדי ישראל. ולכן בשעת קריעת ים-סוף היו הראשונים להכיר את הקב"ה.

מן המעייין

נושא השבוע: שירה

אמרת השבוע

תפילה לאורחים

רבי יצחק מדרוהוביטש (אביו של רבי מיכל מזלוצ'ניב) נסע פעם אחת ביום שיש בבוקר לדרכו, ופתאום הודיעו לו מן השמים לשנות את נתיב נסיעתו ולנסוע לעיר אחרת. הוא הגיע לאותה עיר והתארח בבית נכדתו של היעב"ץ, שהייתה צדקת גדולה.

אחרי הסעודה השלישית ביקש מן השמים שיודיעו לו לשם-מה נשלח לעיר הזאת ומה עליו לתקן בה. השיבו לו כי אין הוא צריך לפעול דבר בעיר, וכי נשלח אליה רק משום שהמארחת קנתה ביום שיש דג גדול ונכבד והתפללה שיזרמן לה אורח חשוב, שתוכל להגיש לפניו מהדג הזה. מכיוון שהייתה בתם של קדושים, וגם היא עצמה צדקת, זכתה שבקשתה תיענה.

לאחר סעודת מלווה-מלכה, כשנפרד מבעלי-הבית, אמר לאישה: "בבקשה אל תוסיפי להתפלל כך..."

לימודו היה בקול ובניגון, ולפעמים אף היה מפסיק באמצע לימודו ומנגן איזה ניגון. אמר בנו, המהר"ש: על-פי קול ניגונו של אבי הייתה יודע במה הוא עסוק באותה שעה.

אורות מרובים

ההבדל בין סיפור לניגון הוא: בסיפור הכלים מרובים, הכלים מגבילים את האור, והאור 'מניח' להגביל את עצמו; בניגון – האורות מרובים. אמנם גם בניגון יש כלים, אבל האור מרובה עליהם.

(ספר המאמרים תשי"ט)

בלא פניות צדדיות

"וזהה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'" (מלכים-ב ג, טו). אם המנגן הוא כמו כלי-הנגינה, ואין בו שום פניות ומטרות צדדיות, אזי "ותהי עליו יד ה'".

(רבי מנחם-מנדל מקוקב)

ביטול הדינים

אדמו"ר ה'צמח-צדק' אמר: שמחה של מצווה ושיר בכוחם לבטל את כל הדינים והקטרוגים ברוחניות ובגשמיות.

דרגות בנינונים

שלוש דרגות בניגון: "ניגון שוטה" – שאינו אומר דבר ואינו מכוון למאומה; "ניגון ממולא" – ניגון של חסידים הראשונים המעורר לתשובה, להתעוררות, או לאהבת-רעים; "ניגון מכוון" – ניגון שחיבר או בחר אחד האדמו"רים והוא מכוון לעניינים שלמעלה.

(אדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש)

דמעות מרטיבות

הפיוטים והפזמונים הם מעשי ידיהם של בעלי לשון ומליצה, אבל אחר-כך הורטבו יפה-יפה בדמעותיהם של ישראל.

(רבי לוי-יצחק מברדיצ'יב)

נינוני בית-אבא

יעקב אמר לבניו "קחו מזמרת הארץ" (בראשית מג,יא). כך אמר להם: קחו עמכם ממנגינות הארץ, שאין לך דבר המקיים את הנפש כניגונים של בית-אבא.

(רבי נחמן מברסלב)

הניגון משקף

ה'צמח-צדק' מליובאוויטש חיבר כמה ניגונים.

אבנים

כתזכורת

ט"ו שבט בחצרו של הצדיק רבי יצחק אייזיק מספינקא. בית המדרש הגדול והמפואר גדוש בהמוני חסידים, שבאו מקרוב ומרחוק. במרכז בית המדרש שולחן ארוך ורחב, עמוס פירות, מגדנות, יינות ושאר מיני מטעמים. אווירה חגיגית אופפת את הכול.

בראש השולחן יושב הרבי, פניו נהרות באור עילאי ופיו שופע תורה וחסידות, כמעין המתגבר. החסידים מטים ראשם קדימה, מצמידים כף-יד קעורה לאוזנם – מתאמצים שלא לאבד שום מילה. הרבי מבאר את עניין המרגלים שהוציאו את ד"ב ארץ-ישראל רעה – על-פי פשט, רמז, דרוש וסוד. מכאן הוא עובר לדברים שטרם שמעתם אוזן, על הר- המורייה ועל בית-המקדש שהתנוסס עליו לתפארה – ליבה של ארץ-ישראל ולב כל העולם כולו.

עומדים החסידים צפופים זה לזה, רגליהם על אדמת ספינקא, אך נשמותיהם כאילו מרחפות להן בחללה של ארץ-ישראל. הנה הן בירושלים, משתחוות אפיים ונושאות רינה במקום שממנו לא זזה שכינה מעולם. משם טטות הנשמות אל קבר-רחל ולמערת המכפלה. מיד אחר-כך הן גומאות במעוף מרחקים וכבר הן על הרי הגליל, פוקדות את קברו של רבי שמעון בר-יוחאי ואת קברי שאר התנאים הקדושים הטמונים שם.

שעה ארוכה מאוד נושא הרבי דברים ומרומם את נפש החסידים. והנה, הרבי משתתק. הס גמור שורר בבית-המדרש. בדממה המוחלטת אפשר לשמוע אפילו את רחש האש האוחזת בפתילות שמאירות את המקום. מאות זוגות-עיניים נעוצות בנקודה אחת ויחידה המחברת את כולם כתר"ב איברים לראש אחד.

הרבי מושיט יד ענוגה אל קערת הכסף המרהיבה, עמוסת הפירות, שלפניו. נוטל מתוכה פרי חדש, בשל וסמוק. אווז את הפרי בידי. "ברוך אתה ה'", פותח הרבי והברכה מתנגנת מפיו כמו הייתה שירה, "אלוקינו מלך העולם", ממשיך הרבי ומדביק את החסידים

אהבת ארץ-ישראל

גדולי החסידות מסרו נפשם על ארץ-ישראל. היו שעלו אליה כאשר החיים בארץ היו כרוכים בקשיים מרובים, והיו שנשארו בחוץ-לארץ, אבל ניהלו את המגביות למען היישוב היהודי בארץ-ישראל. בכלל, החסידות טיפחה והלהיבה את האהבה והחביבה לארץ-ישראל.

סיפורים מופלאים הנחילו לנו גדולי החסידות על חיבת הארץ ועל הצורך להעריך את קדושתה. מסופר, שפעם אחת הגיע חסיד מירושלים לליובאוויטש. יצא ה'צמח-צדק' לקבל את פניו בבגדי שבת, משום כבודה של ארץ-ישראל.

למצוא חן בעיני הארץ

מספרים על יהודי עשיר מרוזין שנסע לבקר בארץ-ישראל. כשחזר, נכנס אל הצדיק רבי ישראל מרוזין והתאונן שהארץ לא מצאה חן בעיניו. אמר לו הצדיק: "היה פעם יהודי עשיר שהשיא את כל בנותיו לתלמידי-הכמים, אבל לבת-הזקונים שלו לא מצא חתן כלבבו ושידך אותה עם חייט פשוט. לפני החתונה אמר לבתו להתקשט, כדי שתמצא חן בעיני בעלה. אמרה לו בתו: בשביל החייט שלי אני יפה למדי כמות שאני". וסיים הצדיק: "אף ארץ-ישראל כך – היא מתקשטת ומתגלה במלוא הדרה לפני מי שיודע להעריך את רום-ערכה וגודל מעלתה, אבל לפני אנשים חומריים – היא נראית ארץ ככל הארצות".

סיפור דומה מסופר על חסיד מפולין, שעלה לארץ-ישראל וקבע את דירתו בירושלים. כעבור זמן לא היה יכול להסתגל לתנאי החיים בעיר והחליט לחזור לפולין. לפני נסיעתו הלך להיפרד מהצדיק רבי שמחה-בונים מוורקי, שגר אז בירושלים, וסיפר לו את סיבת רצונו לעזוב את הארץ. נאנה הצדיק מעומק ליבו ואמר: "אני מרחם עליך מאוד. כפי הנראה לא מצאת חן בעיני ירושלים, שכן לו היית מוצא חן בעיניה – הייתה גם ירושלים מוצאת חן בעיניך". נכנסו הדברים לליבו של אותו חסיד, חזר בו מהחלטתו ונשאר בירושלים.

לאחר עלייתו המפורסמת של הצדיק רבי מנחם-מענדל מוויטבסק לארץ-ישראל, עם קבוצה גדולה של חסידים, נכנס אליו פעם חסיד והתאונן: "עליתי לארץ-ישראל, כי האמנתי שכאן קל יותר לעבוד את ה'. אך מתברר שלא-כן הדבר – העבודה כאן קשה יותר מבחוץ-ל". נענה הצדיק ואמר: "טעות בידך. בחוץ-ל היו שאיפותיך לעבודת-ה' מהולות בגאווה, ומכיוון שהיה לך עניין אישי בעבודת ה', לא הרגשת בקשיים; ואולם בארץ-ישראל, שמביאה את האדם לידי ענווה, הכרת במיעוט ערכך, ועבודתך את הבורא נעשתה נקייה יותר מגאווה אישית, ולכן אתה מרגיש יותר בקשיים".

פלטין של מלך

כאשר נוסד כפר-חב"ד, שיגר כ"ק אדמו"ר הרי"צ איגרת מיוחדת למתיישבים, ובה כתב בין השאר (איגרות-קודש שלו, כרך י', עמ' קסז): "ההשגחה העליונה הביאה אתכם לארץ אשר עיני ה' אלקיך בה מראשית שנה ועד אחרית שנה, ובפלטין של מלך אתם נמצאים בכל עת ובכל שעה".

רבי יהושע מקוטנה נסע לבקר בארץ-ישראל. השתטח על המקומות הקדושים וראת את הארץ בחורבנה ובשיממונה. כשחזר לעירו, ערכו לכבודו בני העיר סעודה גדולה וביקשוהו לספר מה ראה בארץ-ישראל. נאנה רבי יהושע: "לדאבון-ליבנו, הארץ עומדת בחורבנה, חוץ מדבר אחד שנשאר שלם, בדיוק כפי שהיה בזמן בית-המקדש השני". "מהו הדבר?", קפצו השומעים. "זו שנאת-חנינם", השיב רבי יהושע, "היא נשארה בכל תוקפה..."

ואכן, רבנו הזקן הזהיר מאוד להיזהר בארץ-הקודש משנאת-חנינם, כי המקום נוטה לכך. שכן החורבן היה בגלל שנאת-חנינם, ורושם מזה נשאר עד היום הזה (איגרות-קודש אדמו"ר הזקן, אלול תקס"ה).

ברגש עז של תודה וברכה לה'.

"שהחיינו..." מבקש הרבי להמשיך את הברכה, כאשר קול נפץ אדיר מחריד פתאום את הדממה וקוטע את חוט המחשבה והדבקות. באופן טבעי מוסיטים המבטים אל מקור

הרעש, והעיניים מתקשות להאמין למראה הנגלה להן – שניים מחלונות הוויטראז' המרהיבים של בית-המדרש מנופצים לרסיסים, ושתי האבנים הגדולות שגרמו לכך נחות בגסות-רוח זועקת על השולחן הגדול, במרחק של

הושטת יד ממקום שבתו של הרבי. חיוורון עז מציף את פני החסידים. מביטים הם זה בפני זה כאובדי עצות. בבת-אחת חודרת ההכרה לתודעת הכול – אדוני הארץ ועושי דברם מתקשים להשלים עם הממלכה הקטנה שהקימו היהודים בארצם. האבנים שהושלכו פנימה באו אפוא להזכיר להם כי גרים הם, גרים בלבד, על אדמה זו.

אך ראה זה פלא – על פניו של הרבי לא ניכר אפילו רמז למבוכה הכללית. אדרבה, עיניו מפיקות רוגע ושלווה. חדי-הראייה מבין החסידים אף יכולים להבחין בזיק של חיוך בקצות עיניו של הרבי.

עדיין אווז הוא בפרי וממשיך במקום שבו פסק – "...וקיימנו, והגיענו לזמן הזה".

"אמן!", שואגים החסידים, אך ליבם בל איתם. "שהחיינו וקיימנו?!", תוהים הם, "הגיענו לזמן הזה?!", תמהים הם. האם לא הוכח זה עתה ההפך הגמור?!

והרבי, כמו קורא את מחשבות חסידיו, טועם טעימה קלה מן הפרי, מניחו לפניו ופותח ואומר: "כן בניי הקירים, 'שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה'. כל מילה אמת לאמיתה ואין להרהר אחריה. לא רק מצד קבלת-עול וגזרת-מלך מברכים אנו ברכה זו ומתכוונים לכל מילה, אלא גם מתוך הבנה והשגחה..."

"לכל מצווה ומצווה יש זמן שבה מאיר באופן מיוחד תוכנה הפנימי. התוכן הפנימי של ט"ו שבט הוא ארץ-ישראל. ט"ו שבט מעורר בליבנו את הכמיהה לארץ-ישראל, את הערגה לגאולה העתידה".

השתתק הרבי לרגע, בטרם הגביה את קולו ואמר: "אמרו לי אתם, בניי – מהי הדרך הטובה ביותר לטעת בליבנו כמיהה זו וערגה זו; האם לא כאשר חשים את חשכת הגלות הנוראה? האם לא כאשר מבינים את גודל החשכה שאנו שרויים בה?"

"חסד עושה עמנו הקב"ה, החפץ לקבוע בנפשותינו געגועים לארצנו הקדושה וציפייה עמוקה לגאולתנו השלמה. לשם כך הוא שולח לכאן כמה 'שקצים' עלובים, כדי שישליכו לתוך בית-המדרש, בעיצומה של חגיגה והתרוממות-הרוח, שתי אבנים גדולות. למען נדע כי בחושך שרויים אנו ונתחנן לפניו כי יוציאנו לאורה.

"הוא אשר אמרתי – 'שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה'..."

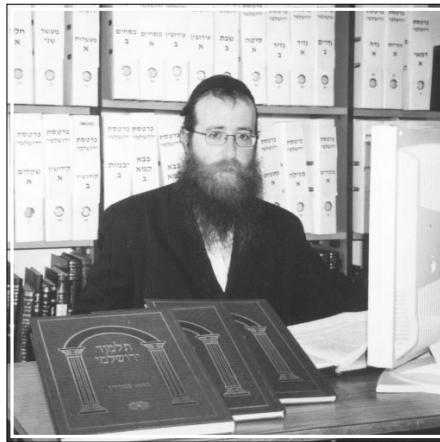
לבוש חדש לתורת ארץ-ישראל

וילנה עם הדפוס הראשון וכתב־יד לייזן, מתברר כי פעמים רבות אי־הבנת דברי הירושלמי והקושי בפירושים – נובעים משיבושים שנפלו במהדורות המאוחרות יותר של הירושלמי, אומר הרב ציינסיקי. במהדורה החדשה תוקנו השיבושים וההדורים יושרו.

תשובה לכל פונה

הסמכות התורנית העליונה של המכון ומי שעומד בראשו הוא הגאון רבי **נחום רוטשטיין**, ראש ישיבות 'נזר התורה' בירושלים, ואחד מחברי הוועדה המצמצמת שהפקיד בזמנו בעל ה'לב שמחה' על גיבוש לימוד הדף היומי בירושלמי והפצתו.

בפרוס השנה העשרים וחמש ללימוד הדף היומי בירושלמי פותח המכון את שעריו לציבור הרחב ומציע לכל המעוניין לאתר מקור או פירוש להלכה כלשהי בירושלמי – לפנות אל המכון (ת"ד 334 ערד. פקס 08-9952460. דוא"ל il.darsim@zahav.net.il). מבטיחים להשיב ולסייע.

הרב ציינסיקי. פירוש חדש לתלמוד הירושלמי

בסיס למהדורה מחודשת של מסכתות הירושלמי. עד כה ראו אור מטעם המכון המסכתות סוכה, יומא וסנהדרין. בקרוב יצא־לאור גם מסכתות ראש־השנה, תענית ומגילה.

השוואת כתבי־יד עתיקים

החומר שנאסף נברר ונארג על־ידי חברי המכון לפירוש חדש, פשוט וקולח, על הירושלמי, ושמו 'אור שמחה'. בצד הדף מופיעים המקורות לפירוש זה. כל דברי הראשונים על הירושלמי רוכזו תחת הכותרת 'תוספות ראשונים'. גם נוסח התלמוד עצמו עבר הגהה מדוקדקת, תוך השוואת הדפוסים הראשונים וכתבי־היד העתיקים. "מהשוואת דפוס

"א" ין תורה כתורת ארץ־ישראל", אומר המדרש, ומה מתאים מט"ו בשבט, חגה של ארץ־ישראל, מלעסוק בתקנת לימוד הדף היומי בירושלמי, שתיקן האדמו"ר בעל 'לב שמחה' מגור, שאף יצאה לדרכה בט"ו בשבט (תשמ"א).

מעטים הם גדולי ישראל בדורות האחרונים שתיקנו תקנות כלל, וזכו כי אמנם יתקבלו תקנותיהם בקרב תפוצות ישראל. בראש אלה הגאון רבי מאיר־שפירא מלובלין ('הדף היומי' בבבלי), כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש ('הרמב"ם היומי') ובעל ה'לב שמחה' ('הדף היומי' בירושלמי).

להוריד מהמדפים העליונים

כמעט חצי יובל שנים חלף מאז הוחל בלימוד הדף היומי בירושלמי, ובעקבותיו התחולל מהפך של ממש בתחום זה. ה'לב שמחה' הסיי את האבק שהצטבר על כרכי הירושלמי, הוריד אותם מן המדפים העליונים שבארון הספרים והשיב לאמוראי ארץ־ישראל ולתורתם את כבודם הראוי להם", אומר הרב **ישראל ציינסיקי**, העורך האחראי של 'מפעל תלמוד ירושלמי', הפועל במסגרת 'מכון דרכי שמחה' זה כשבע־עשרה שנים בעיר ערד.

ציינסיקי (39) עומד בראש צוות של כעשרים וחמישה אברכים תלמידי־חכמים, העוסקים יומם ולילה באיסוף פירושים לירושלמי מן הראשונים ומהאחרונים. כל זאת בדרך להפיכת התלמוד הירושלמי לנגיש, מובן יותר ושווה לכל נפש.

יותר מאלפיים ספרים עברו עד כה תחת ידי חברי המכון. מתוכם ליקטו והכינו כמאתיים שלושים וחמישה אלף (!) כרטיסיות ממוחשבות, עם פירושים והסברים על הירושלמי. החומר הרב שנאסף משמש

קבוצת גפן - המבטחת של הציבור הדתי

ביטוח רפואי משפחתי פרטי (חובה וזהב) ביטוח משכנתא במחיר הזול ביותר ביטוח רכב מיוחד לציבור הדתי (חובה וצד ג') חסכוניות לילדים * ביטוחי שיניים מהיום להיום אובדן כושר עבודה * ביטוחי חיים ועוד ועוד...

מאמינים בביטוח כהלכה
1800-39-33-39

המקום יודאיקה שלך

יודאיקה - נכר חביב וקרוב
JUDAICA SPAR CHABAH

לתשמישי־קדושה ומוצרי יהדות משלוחים לכל רחבי הארץ והעולם

תפילין * מזוזות * ספרי-קודש * כלי כסף * קלטות וידאו חינוכיות ותקליטורי מחשב * משחקים חינוכיים
הזמנות טלפונית מתקבלות בין השעות 18:00-10:00 ונשלחות באותו יום

טל' 1-700-704120

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

שנת "מעשר עני"

שאלה: השנה, תשס"ד, היא שנת 'מעשר עני'. מה משמעות הדבר?

תשובה: שנה זו היא השלישית במניין שהחל אחרי שנת השמיטה האחרונה, שחלה בשנת תשס"א. בשנה הראשונה והשנייה, הרביעית והחמישית, מפרישים מיבול הארץ, בין השאר, 'מעשר שני', ואילו בשנה השלישית והשישית לשמיטה מפרישים במקומו 'מעשר־עני'. דיני שנת המעשר חלים על הירקות הנלקטים החל מראש־השנה, ועל הפירות שהגיעו לשליש הבשלתם, ולדעות אחרות לשליש גודלם, אחרי ט"ו בשבט, ראש־השנה לאילנות. לכן מרב הירקות המגיעים בימים אלה לשווקים, ומהפירות שייגיעו באביב, צריך להפריש 'מעשר עני'.

ההבדל העיקרי בין 'מעשר שני' ל'מעשר עני' הוא, שב'מעשר שני' יש קדושה ופודים אותו במטבע; לעומתו, 'מעשר עני' אמנם חייבים להפרישו או לפחות לקבוע לו

מקום, אבל אין בו כל קדושה, אלא הוא שייך לעניים. בפירות ובירקות שבוודאי לא הופרשו מהם תרומות ומעשרות, חייבים גם לתת את המעשר עני' לעניים. בירקות הנמכרים בשוק, שהם 'ספק טבל', יש דיון אם די לקבוע חלק מסויים מהפירות או הירקות כ'מעשר עני', או שצריכים גם לתיתם לעניים, מספק, אף ש"המוציא מחברו עליו הראיה", מכיוון שבמתנות עניים אמרו חז"ל: "צדק משלך ותן לו". למעשה מקילים בזה.

את ה'מעשר' הוודאי, לאחר הפרשתו כדן, יש למסור לעניים או למוסד חינוך שמאכיל גם בני־עניים. כדי להקל את הנתניה בהפרשות עתידיות, אפשר להלוות לעני סכום מראש, שיתקזז מן המעשר, וגם לקבוע אותו כ'מכיר' שכל ה'מעשר עני' שייך לו עם הפרשתו, ולפטור בכך את נתינת כל ה'מעשר' של כל השנה (מכונן 'התורה והארץ' ו'תגובות שדה' עושים זאת בעבור כל מניין).

מקורות: גיטין ל"א. חולין קל"ד, רמב"ם מעשר פ"ז ה"ה-ו. פ"ג ה"כ-כא. שו"ע י"ד ס"י רנט ס"ה וביאר הגר"א ס"ק טו. התורה והארץ 49, מספטי ארץ תר"מ פ"ט ופ"ז. קצירת השדה פ"ו.

"שולחן שבת" עושה לכם שבת אחרת

שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה

על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ומעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד

להשיג בחנויות הספרים המובחרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ולא תוספת דמי משלוח): "יודאיקה", 03-9606120

